

Eurobus Nordic AS rapport for 2024 med åpenhetsloven

Eurobus Nordic AS sin kjernevirksomhet er import og salg av elektriske busser fra den Kinesiske buss produsenten Golden Dragon.

Eurobus Nordic AS har ene rett til å importere elektriske busser til Norge, Sverige, Danmark og Finland. Selskapet har et datterselskap i Danmark og har gjennom 2024 også etablert seg i Sverige.

Selskapet vil i 2025 levere de første bussene til det svenske markedet. Selskapet importerer elektriske busser fra Golden Dragon, samt ladeløsninger for buss.

Selskapet er har arbeidet strukturert med åpenhet loven siden 2020. Vi har fokus på menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og anti korrupsjon. Videre har selskapet fokus på ESG, hvor spesielt klimaarbeid har fått betydelig oppmerksomhet.

Selskapet har gjennom de siste fem årene jobbet mye med å implementere og følge opp om virksomhetens arbeid med i henhold til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (Åpenhetsloven) i virksomheten. Selskapet har tatt forpliktelsene som kommer frem av Åpenhetsloven på alvor.

Selskapet har en egen prosjektgruppe med overordnet ansvar for implementering og fremdrift. Det er videre utført kontroll og auditer av underleverandører. Disse auditene er utført av tredjepart og selskapets egne ressurser. Revisjonene (/ kontrollene er utført både som desktop undersøkelser, samt fysiske auditer. Selskapet utfører i tillegg kontroll i egen regi ved oppfølging av bussproduksjonen i Kina.

Selskapet foretar regelmessige aktsomhetsvurderinger og samt jobber systematisk med leverandør og komponent kartlegging.

Det avholdes også jevnlig planlagte møte med kunder for oppfølging av dette arbeidet.

Denne rapporten som er laget med grunnlag i Åpenhetslovens krav til transparens. I denne rapporten presenterer vi et overordnet bilde av metodikk og foreløpige resultater.

Forpliktelse

Bærekraft er forankret i våre overordnede policyer og styrende dokumenter. I vår policy for innkjøp er vi tydelige på at vi har et ansvar for å bidra til bærekraft, menneskerettigheter, etikk og samfunnsansvar.

Eurobus Nordic AS forpliktelser til å fremme og respektere menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er forankret i selskapets Code og conduct som er vedtatt av selskapets styre. Forpliktelseserklæringen gjennomgås og vedtas av selskapets styre årlig.

Vi retter innsatsen dit risikoen er størst og setter i verk tiltak som reflekterer de utfordringene vi står overfor i hvert enkelt tilfelle.

Prosjektplan

Åpenhetsloven er bygget opp rundt proporsjonalitet og prioritering og har en risikobasert tilnærming. Eurobus Nordic AS derfor vedtatt følgende fremdrift og aktivitetsplan for implementeringsprosjektet.

Dette var delt i tre hovedområder:

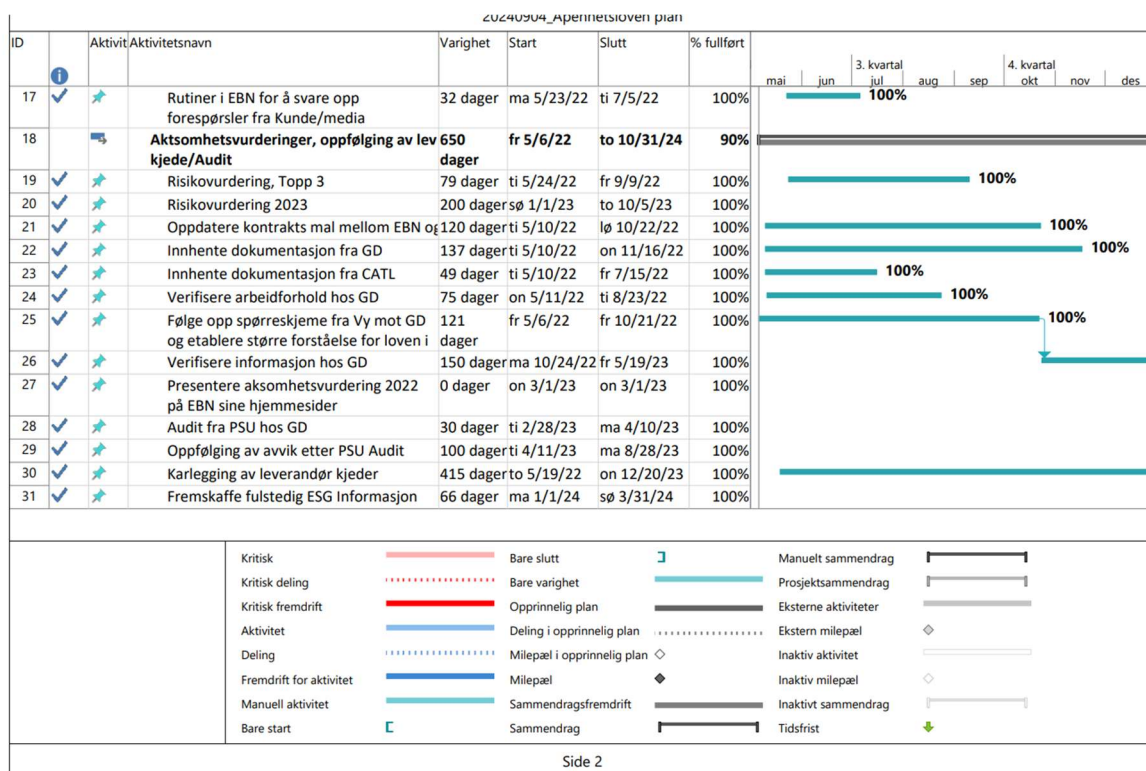
1. Styrende dokumenter

- Utarbeidelse av mandat og erklæring/policy.
- Forankring av erklæring/policy i styrtet og organisasjonen
- Utarbeidelse nye kontrakter med Golden Dragon som ivaretar at åpenhetsloven, samt gir mulighet for kontroll og dokumentasjon for å følge opp produksjon hos Golden Dragon, samt deres underleverandører.
- Etablerte rutiner for å svare opp spørsmål angående åpenhetsloven.

2. Etablere interne systemer for oppfølging og håndtering av åpenhetsloven

- Følge opp områder og oppgaver i henhold til aktsomhetsvurdering.
- Etablere interne systemer og rutiner som følger opp dette arbeidet.
- Gjennomføre kontroll og revisjoner
- Oppdatering av komponent og leverandør kjeder.

20240904_Åpenhetsloven plan																			
ID	Aktivitet	Aktivitetsnavn	Varighet	Start	Slutt	% fullført	mai jun 3. kvartal jul aug sep 4. kvartal okt nov des												
32			Presentere aksomhetsvurdering 2023 på EBN sine hjemmesider	22 dager	to 2/1/24	fr 3/1/24	100%												
33			Aktsomhetsvurdering 2024	45 dager	lø 8/31/24	to 10/31/24	10%												
34			PSU leverandør-audit iht prioritering	192 dager	lø 7/1/23	lø 3/23/24	100%												
35			CATL Rapport fra PSU, besøk fra Vy	2 dager	on 10/23/24	to 10/24/24	0%												
36			ZF/Bosch, fremskaffe dok via GD	91 dager	fr 6/14/24	fr 10/18/24	5%												
37			Vurdere Audit	94 dager	fr 6/14/24	on 10/23/24	23%												
		Kritisk		Bare slutt		Kritisk	Manuelt sammendrag												
		Kritisk deling		Bare varighet		Prosjektsammendrag													
		Kritisk fremdrift		Opprinnelig plan		Eksterne aktiviteter													
		Aktivitet		Deling i opprinnelig plan		Ekstern milepæl													
		Deling		Milepæl i opprinnelig plan		Inaktiv aktivitet													
		Fremdrift for aktivitet		Milepæl		Inaktiv milepæl													
		Manuell aktivitet		Sammendragsfremdrift		Inaktivt sammendrag													
		Bare start		Sammendrag		Tidsfrist													

3. Gjennomføre en overordnet aksomhetsvurdering, oppfølging av leverandørkjede og audit.

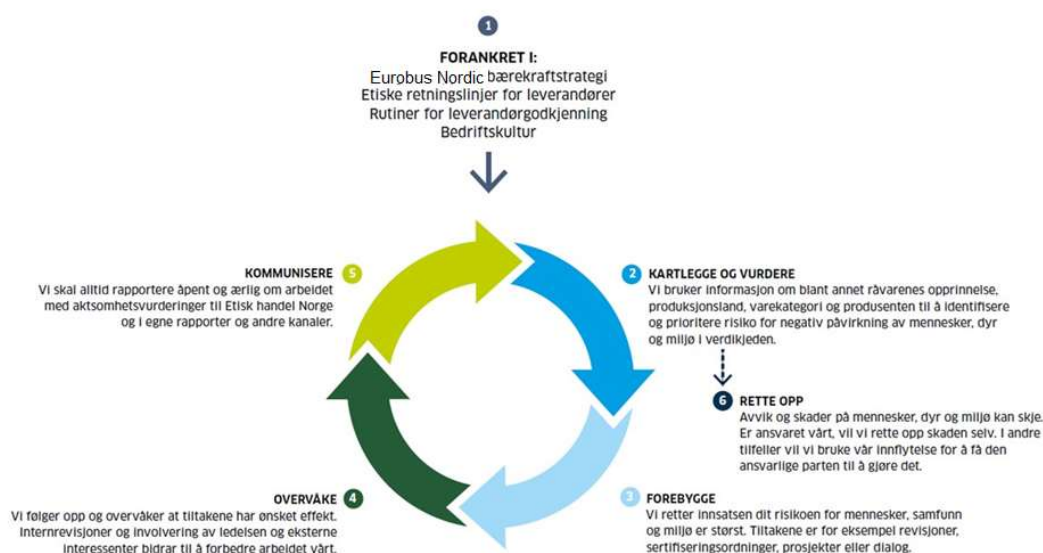
- Prioritere områder og segmenter som skal følges opp ytterligere basert på den overordnede aksomhetsvurderingen.
- Utarbeide rutiner for oppfølging av Golden Dragon og deres underleverandører
- Løpende leverandør kartlegging og komponent kartlegging.

Metodikk

Risikobasert og kontinuerlig prosess

Proessen med å identifisere risiko i verdikjeden, sette i verk tiltak og overvåke om de fungerer blir kalt aksomhetsvurdering.

Vårt rammeverk for aktsomhetsvurderinger er basert på [FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter](#) og [OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv](#) som vises på illustrasjonen under. De beskriver en risikobasert metode som starter med forankring, kartlegging og risikovurdering, og munner ut i tiltak, rapportering og overvåking. Dette skal være en kontinuerlig prosess for å identifisere produkter eller leverandører med særlig høy risiko.

Figur: OECDs aktsomhetsvurderingsmodell

Overordnet er aktsomhetsvurderingsmodellen implementert på følgende måte:

Trinn 1: Forankring av bærekraft i Eurobus Nordic AS

Forankring av bærekraft i virksomheten handler om å ha relevante policyer og retningslinjer på plass, og effektive styringssystemer for implementering av disse.

Eurobus Nordic AS har en bærekraftstrategi, styret har vedtattprinsipper for samfunnsansvar som er implementert i organisasjonen. Videre tar vi vårt ansvar for å jobbe med aktsomhetsvurderinger og ansvarlig innkjøpspraksis.

Prinsippene i åpenhetsloven er også forankret hos buss produsenten Golden Dragon. Det er formalisert i avtaler med Golden Dragon som gir oss innsyn og eventuelle kontroller hos produsenten, samt deres under leverandører. Selskapet har også utarbeidet prosedyrer for hvordan spørsmål vedrørende åpenhetsloven skal besvares. Denne prosedyren er også vedtatt av selskapet styre.

Trinn 2: Kartlegging og vurdering

Kartlegging handler om å identifisere risiko for negativ påvirkning i leverandørkjeden gjennom å etablere et overordnet risikobilde for så å prioritere vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging. Eurobus Nordic AS selger kun busser fra en produsent som er Golden Dragon som er lokalisert i Xiamen i Kina. Eurobus Nordic AS skal ha en oversikt over hva som skjer i produksjonen hos Golden Dragon, samt ha en oversikt over deres underleverandører. Vi skal også foreta risikovurderinger på prioriterte leverandører.

Trinn 3: Forebygge

Basert på risikovurderingen og prioritering av risiko i trinn to skal det utarbeides planer med tiltak som iverksettes for å stanse, forebygge og redusere risiko for negativ påvirkning. Når prioritert risiko er etablert må tiltak iverksettes, og vi skal ha en plan som beskriver hva vi gjør for å stanse, redusere eller forebygge negativ påvirkning for den prioriterte risiko. Dette kan være oppfølging av en leverandør, bytte underleverandør / komponent, sertifisering av en råvare eller det å søke samarbeid for å påvirke en komplisert problemstilling.

Trinn 4: Overvåking

Overvåking av gjennomføring og effekt av tiltak, handler om hvorvidt man gjør gode aktsomhetsvurderinger, og om vi iverksetter effektive tiltak for å hindre gjentakende avvik. Det er viktig med felles forståelse mellom produsent og oss som importør av busser at vi følger opp dette i alle ledd, samt gjennomfører

aktsomhetsvurderinger på underleverandører av komponenter. Vi skal derfor har jevnlig intern og ekstern gjennomgang av våre tiltak og planer for å sikre at disse har ønsket effekt.

En del av overvåknings fasen er å foreta kontroll og auiter hos Golden Dragon og deler av deres utvalgte underleverandører. Dette for å sikre arbeidet.

Denne kontrollen foregår delvis ved bruk av eget personell i Kina, samt ved bruk at innleid revisjon som utføres av uavhengig tredjepart.

Trinn 5: Kommunikasjon

Eurobus Nordic As skal være transparente på hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert. Vi skal være åpne om de vurderinger som gjøres i våre verdikjeder i dialog med våre kunder og andre interessenter. Vi skal rapportere åpent og ærlig om tiltak og utfordringer.

Trinn 6: Gjenoppretting der dette er påkrevd

Dersom et avvik har skjedd skal vi iverksette tiltak som retter opp dette. Er vi ikke selv ansvarlig for bruddet skal vi påvirke til at avviket blir handtert og rettet.

I forbindelse med åpenhetsloven skal antall faktiske eller meldte tilfeller av brudd på menneskerettigheter logges og rapporteres i henhold til egen rutine for dette.

Det kan i denne sammenheng nevnes at OECD er tydelig på at "Selskaper forventes å opptre i tråd med lover og normer lokalt, samt å vurdere, forebygge og håndtere brudd på menneskerettigheter og arbeidsrettigheter, miljøskader og bestikkelser som følge av egen virksomhet, hos leverandører og andre forretningsforbindelser."

Aktsomhetsvurdering 2024

Aktsomhetsvurderingen ble tatt med utgangspunkt i konsekvens og sannsynlighet for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

For å avgjøre hvilke prioriteringer Eurobus Nordic AS skulle gjøre gjennomførte vi en workshop for å kartlegge risikoen. Alle bussene som vi importerer produseres hos Golden Dragon. Det er derfor hos Golden Dragon og deres underleverandører som utgangspunktet for vår aktsomhetsvurdering.

Sammen med vår kunnskap, gjennom erfaringer og tidligere revisjoner, har vi vurdert følgende tilleggsfaktorer som bransje, type vare og tjeneste, geografi, samt kjente tilfeller av korrupsjon og annen mislighold relatert mot overnevnte.

Eurobus Nordic AS besitter fra tidligere allerede betydelig informasjon om produsenten hos Golden Dragon og dens underleverandører. Vi har god kunnskap om forholdene i produksjonen grunnet av vi har egne ansatte fra Norge som følger opp produksjonen av våre busser, samt en del av komponentene i bussene kommer fra europeiske leverandører som vi kjenner fra tidligere.

Denne informasjonen er benyttet i aktsomhetsvurderingen sammen med ekstern hjelp som kunne guide oss i forhold andre risiko forhold.

Vi har utført en risiko kartlegging ut fra risiko på brudd i produksjon/sammenstilling, underleverandører og råvare. Basert på resultatet av den overordnede vurderingen er den største risikoen på råvare.

Risikoworkshop

Overordnet vurdering av risiko

- LAV RISIKO
- MIDDELS RISIKO
- HØY RISIKO

RT / KK	 PRODUKSJON / SAMMENSTILLING	 UNDERLEVERANDØR	 RÅMATERIALE	
	- Eurobus sine busser produseres i Kina i Xiamen av Golden Dragon. Det er derfor en underliggende geografiskrisiko knyttet til produksjonen gjennom Kinas styringssystem. - Eurobus er Golden Dragons første europeiske kunde. - Avstanden mellom Kina og Norge gjør det utfordrende for Eurobus å garantere gode og trygge arbeidsforhold. - Golden Dragon er svært åpen om deres fabrikker og har tatt i mot en Eurobus ansatt fra Norge for oppfølging av produksjonen.	- Det brukes flere europeiske komponenter i bussene (fra leverandører som f.eks. Bridgestone, Actia & ventora) - Eurobus har per dags dato begrenset oversikt på hvilke underleverandører Golden Dragon bruker og hvilke krav som stilles til disse. - Bussenes batterier, som tradisjonelt sett er knyttet til høy risiko, er laget av litium og leveres av Catl. Catl benyttes av flere store aktører som f.eks. Volkswagen og BMW. Det benyttes ikke kobolt i batteriene.	- Eurobus største verdikjederisiko er knyttet til utvinningen av nødvendig råmateriale. - Råvarene er hovedsakelig fra Kina, fra regionene Fujian og Jiangxi, samt enkelte andre kinesiske regioner. - Per dags dato har ikke Eurobus oversikt over alle utvinningsbedriftene. Det vites derfor lite om arbeidsforhold og miljødelegger knyttet til råmaterialet Eurobus benytter.	

© 2022 Deloitte

Åpenhetsloven: Eurobus Nordic risikoworkshop

6

Bussene er sammensatt av tusenvis komponenter og materialer henter fra hele verden. Produksjonen av komponentene settes vanligvis ut til underleverandører som igjen kan ha mange underleverandører i sine leverandører kjeder. Bussene har mange komponenter, materialer og leverandører er det vanskelig å kartlegge hele leverandør kjeden. Risiko forbundet med menneskerettigheter og arbeidstaker rettferdigheter er mest fremtredener i produksjon av komponenter og utvinning av råvarer. Dette henger sammen med at produksjon finner sted i høyrisikoland der lovverket ikke alltid håndheves.

Kjøretøy som busser består av et stort utvalg av materialer som stål, aluminium, plast, glass, kobber og gummi. Det betyr at leverandørkjedene er lange og komplekse. Opprinnelse landet er også som oftest heller ikke første underleverandør.

Ut ifra aktsomhetsvurdering besluttet Eurobus Nordic AS å prioritere følgende områder i 2024:

Produkt	Montering, sammenstilling	Under leverandør	Råmaterialer
Batteri	Lav risiko	Lav risiko	Høy risiko
Stål	Lav risiko	Lav risiko	Høy risiko
Gummi	Lav risiko	Lav risiko	Høy risiko
Glass	Lav risiko	Lav risiko	Høy risiko
Tekstil	Lav risiko	Middelshøy risiko	Høy risiko
Bremser / aksler	Lav risiko	Middelshøy risiko	Høy risiko
Elektronikk	Lav risiko	Middelshøy risiko	Høy risiko
Motor	Lav risiko	Middelshøy risiko	Høy risiko
Dører	Lav risiko	Middelshøy risiko	Høy risiko

Eurobus Nordic AS har kartlagt leverandør kjeden for disse områdene ovenfor. Vi har kartlagt leverandørene og foretatt risikovurdering på disse.

Det ble i mars 2023 gjennomført en fysisk audit hos Golden Dragon, samt desk top analyse av 18 utvalgte underleverandører.

Disse revisjonen ble utført av en nøytral tredjepart.

Ut ifra erfaringene og kartleggingen i 2023, samt ny aktsomhetsvurderingen i 2024 gjennomførte Eurobus 14 fysiske auditer i 2024 basert på risikoområdene ovenfor.

Det var valgt ut 18 underleverandører, men 4 leverandører ønsket ikke delta, da de hadde utført egne kartlegginger og rapporter

Disse leverandører har europeisk eierskap og har oversendt dokumentasjon på våre spørsmål.

Våre erfaringer at de underleverandørene som har vært revidert og vært positive og åpne ved revisjonen. De har gitt delt informasjon og gitt tilgang til, samt besvart opp spørsmålstillinger.

Vi har ikke funnet spesifikk alvorlig leverandør risiko hverken på produsent eller underleverandør nivå i våre auditer. Når det gjelder de fire underleverandørene som ikke ønsket å delta har vi heller ikke funnet avvik i oversendt dokumentasjon.

Det har vært avdekket et par mindre forhold vi ønsker å vurdere nærmere i neste aktsomhetsvurdering og prosjektplan.

Analysen viser at den største risikoen ligger på råvare nivå. Det er vanskelig å spore denne risikoen helt ned på råvare nivå. Dette er materiale som alle slike kjøretøy har bestander av. Denne risikoen er således en risiko for hele buss / kjøretøy bransjen.

Vi vil fortsette med å følge opp og gjøre vurderinger på at vi bruker seriøse og gode underleverandører, samt fortsette arbeidet med å kartlegge leverandør kjedene ut over overnevnte områder.

Det har gjennom 2024 vært brukt mye ressurser fra produsenten for å få fremstille en rapport fra uavhengig part på karbon footprint. Dette arbeidet ble ferdigstilt i slutten av 2024.

Vi vil fortsette å arbeide strukturert og målrettet videre i dette arbeidet, samt jobbe tett med våre kunder hvor arbeidet med åpenhetsloven gjennomgås og diskuteres. Hvor vi er helt transparente i vårt arbeid med våre kunder.

Avslutning, veien videre

Eurobus Nordic AS vil fortsette arbeidet i tiden som kommer med å arbeide aktivt med Åpenhetsloven. Dette arbeidet foretas i nært samarbeid med buss produsenten hvor vi har fokus på etiske retningslinjer og hensynta menneskerettigheter og anstendige lønns- og arbeidsvilkår i hele vår leveransekjede.

Eurobus Nordic AS vil fortsette med å arbeide aktivt videre med å utvide kartleggingen av Golden Dragon og dens underleverandører og komponents sammensetning.

Det i 2025 planlagt å føre en ny fysisk audit av Golden Dragon på ny fabrikk lokasjon. Dette vil bli gjennomført på høsten 2025, samt kartlegging av noen flere underleverandører i kjeden med fokus på å komme nærmere råvarene. Det er også planlagt bedrift besøk underleverandør av batteri våren 2025 sammen med utvalgte kunder.

Vurdering og resultat av blant annet disse planlagte revisjoner vil være med i grunnlaget for aktsomhetsvurderingen i 2025.

Åpenhetsloven er et pågående arbeid som hele organisasjonen er en del av.